Желілер типіне қысқаша сипаттама.Бассүйексіздер өкілдері.

Қабылдаған: Есжанов Б.Е.
Орындаған: Рашид А.
Төребек А.
Оралова С.
Тобы: ББ14-04К

ЖЕЛІЛІЛЕР ТИПІ

Денесі қуысты (целом), үш қабатты, екіжақты симметриялы. Арқа жағында ішкі қаңқаның қызметін атқаратын желісі болғандықтан, олар ЖЕЛІЛІЛЕР деп аталады. Олардың 40 - 45 мыңдай түрлері бар. Желілілер құрлықта, топырақта, суда, ағаш басында мекендейді.

ҚОСМЕКЕНДІЛЕР
ҚАНДАУЫРША
БАЛЫҚТАР
ЖЕЛІЛІЛЕРГЕ
АСЦИДИЯ
ҚҰСТАР
ЖОРҒАЛАУШЫЛАР
СҮТҚОРЕКТІЛЕР

ЖЕЛІЛІЛЕРГЕ ТӘН БЕЛГІЛЕР

- Арқа жағында серпімді әрі тығыз арқа желісі болады;
- Желінің үстіңгі жағында ұзынынан орналасқан жүйке түтігі бар;
- Жұтқыншақтың екі бүйірінде көптеген желбезек саңылаулары орналасқан;
- Қан тарату жүйесі – тұйық; Жүрегі кеуде қуысының төменгі жағына орналасқан;

ЖЕЛІЛЕРДІҢ ҮШ ТИП ТАРМАҒЫ

БАССҮЙЕКСІЗДЕР

ОМЫРТҚАЛЫЛАР

ҚАБЫҚТЫЛАР

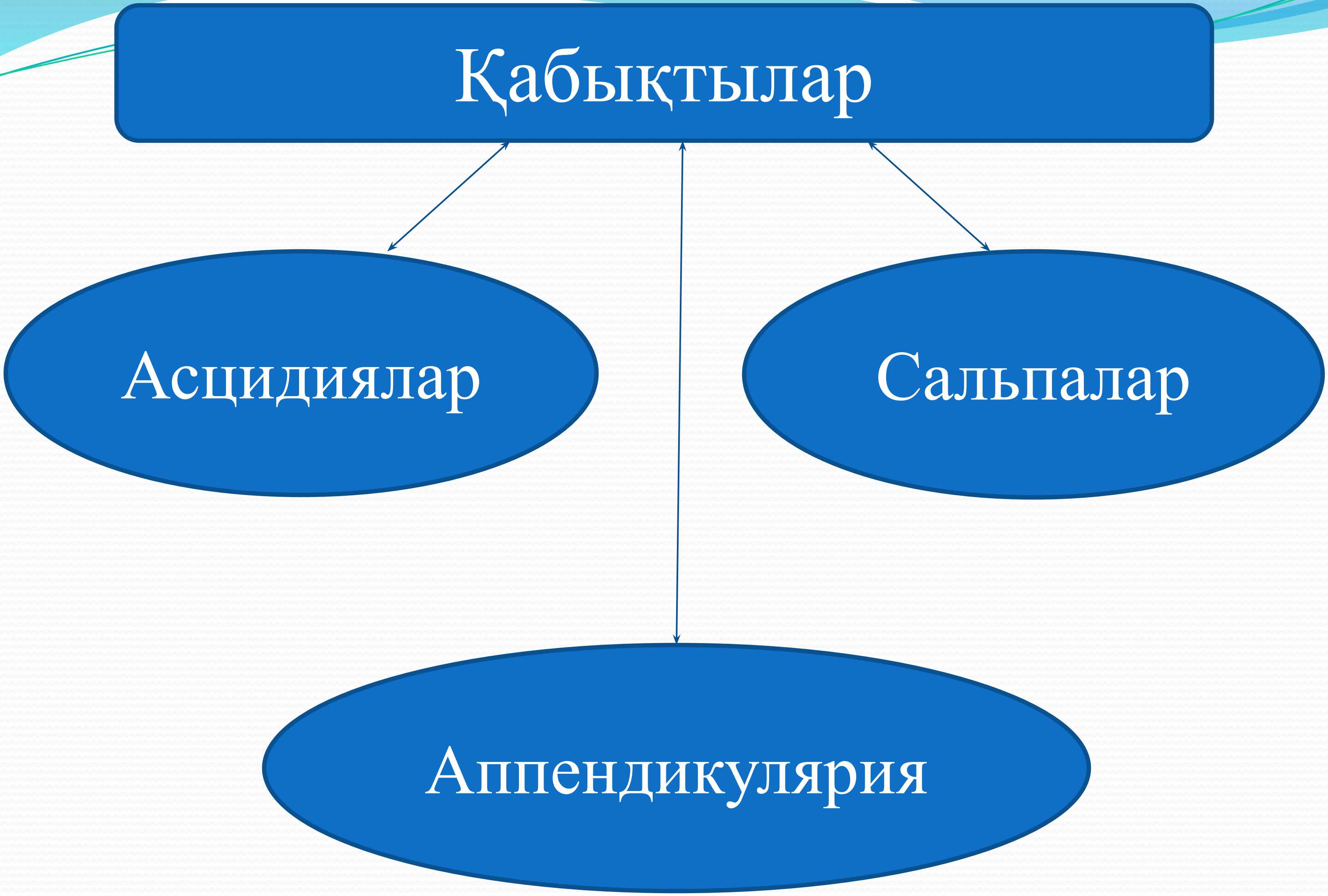
Қабықтылар
Асцидиялар
Сальпалар
Аппендикулярия

Асцидиялар (Ascidiae) – хордалылар типіне жататын қабықтылар тип тармағының класы. Дүние жүзіндегі барлық мұхиттар ментеңіздерде кездесетін 2 мыңға жуық түрі белгілі. Көпшілік түрлері теңіздердің 500 м-ге дейінгі терең қабаттарында жекелей де шоғырланып та тіршілік етеді.

ҚАБЫҚТЫЛАР ТИП ТАРМАҒЫ. АСЦИДИЯ.

ЖЕЛІСІ ДЕРНӘСІЛ КЕЗІНДЕ ҒАНА БОЛАТЫН, СОҢҒЫ АУЫЗДЫ, ҚАЛЫҢ ТЫҒЫЗ ҚАБЫҚПЕН ҚАПТАЛҒАН ШАЛАЖЕЛІЛІ ЖАНУАРЛАРДЫҢ БІРІ – АСЦИДИЯ.

Туника қабығының астында бір қабатты тері эпителийі мен екі-үш қабатты ұзына бойы және көлденеңінен орналасқан тері-бұлшық ет қапшығы жатады. Денесінің төменгі бөлігі (табаны) су түбіне бекіп тұрады. Ал жоғарғы бөлігінде бір-біріне жақын орналасқан ауыз және клоака тесіктері (сифон) бар. Жұтқыншағының екі бүйірінде болатын көптеген желбезек саңылаулары желбезек маңы қуысына ашылады. Ауыз тесігі (сифоны) көлемді жұтқыншақпен байланысқан. Ол қысқа өңешпен, өңеш кеңейіп келген қарынға жалғасады. Қарын ішекпен байланысып, клоака тесігіне ашылады. Жұтқыншақ түбінде тербелмелі және безді клеткалардан тұратын сайшасы (эндостиль) болады. Жұтқыншақ ас қорыту және тыныс алу қызметін атқарады. Жүрегі қысқа түтік пішінді, ашық қан айналу жүйесі болады. Асцидиялар қос жынысты, сырттай ұрықтанады. Асцидиялар жыныссыз жолмен де көбейеді.

АСЦИДИЯҒА ТӘН БЕЛГІЛЕР

- ҚОСЖЫНЫСТЫ;
- ДЕНЕСІ КҮБІ ПІШІНДЕС ТЕГІС, БҰДЫРЛЫ;
-ТҰРҚЫ – 1 ММ – ДЕН, 30 СМ ДЕЙІН;
-ЖҮЙКЕ ТҮЙІНДЕРІ БАР;
- ЗӘРШЫҒАРУ МҮШЕСІ ЖОҚ;
- ҚАНТАРАТУ ЖҮЙЕСІ – АШЫҚ ЖҮЙЕЛІ;

Ас қорыту жүйесі

АУЫЗ СИФОНЫ

↓

ЖҰТҚЫНШАҚ

↓

ҚАРЫН

↓

ІШЕК

↓

КЛОАКАЛЫҚ ТҮТІК

↓

АСҚОРЫТУ ЖҮЙЕСІ

Salpae

Сальпалар (Salpae)

қабықтылар тип тармағының класы. Сальпалар теңіздерде еркін жүзіп тіршілік ететін шоғырлы жануарлар. Денесі кеспекке ұқсас, ұзындығы бірнеше мм-ден 30 см-ге дейін, денесінің сырты қалың мөлдір қабықпен қапталған. Сальпалардың 25 түрі Солтүстік Мұзды мұхиттан басқа барлық мұхиттарда кездеседі.

Подтип Оболочники Tunicata

Класс Ascidiae

2300 видов

Класс Salpae

40 видов

Класс Appendiculariae

60 видов

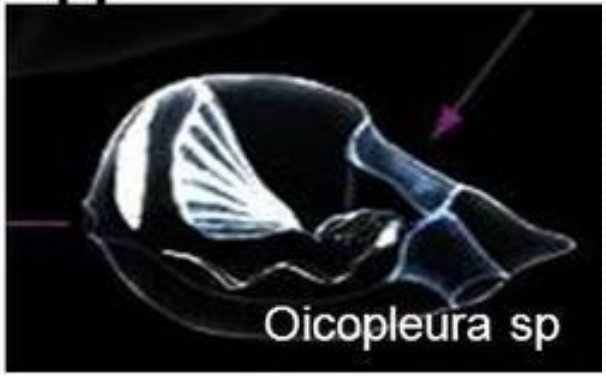

Класс Sorberacea

20 видов

MyShared

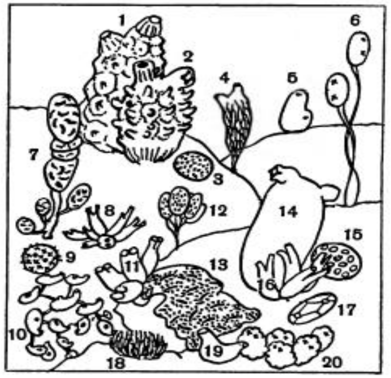

Таблица 29. Оболочники.

Одиночные асцидии:

1 — Phallusia mammillata;
2 — Halocynthia roretzi;
4 — Styela clavata;
5 — Ascidia virginea;
6 — Boltenia ovifera;
8 — Distomus variolosus;
9 — Boltenia echinata;
11 — Clavelina lepadiformis;
14 — Halocynthia aurantium;
16 — Ciona intestinalis;
17 — Chelyosoma macleayanum;
18 — Pyura setosa;
19 — Pyura discoveryi;
20 — Styela plicata.

Колониальные асцидии:

3 — Gynandrocarpa placenta;
7 — Sarcobotrylloides racemosum;
10 — Ecteinascidia tortugensis;
12 — Sycozoa umbellata;
13, 15 — Botryllus schlossery.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ